

۱۴
برای خداحافظی گرم با پاییز و سلام به زمستان، یلدا را سالم برگزار کنید
شب آجیلی به‌سلامت

۱۵
استفاده از گوگل در گوشی‌های اندرویدترکیه ممنوع شد!

۱۶
استفاده از دست ساخته‌های بومی؛ پیشنهاد ما برای بلندترین شب سال
چله‌نشینی با بقچه ایرانی

خنده و شادی، ارمغان یلدا برای ایرانی‌هاست / عکس: جام جم

هندوانه بهانه است!

می‌توانیم یلدا را محدود به آجیل و خوراکی‌های گران قیمتش نکنیم
آن وقت در این روزهای گران، باز هم می‌شود یلدای شیرینی با خانواده تجربه کرد

نرگس خانعلی‌زاده
جامعه

همه چیز شوخی شوخی جدی می‌شود. کافی است سری به کانال‌ها و گروه‌های طنز پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی بزنید و با حجم عظیمی از شوخی‌های مردم درباره گرانی آجیل و دیگر مخلفات شب یلدا روبه رو بشوید؛ شوخی‌هایی که یك منشا جدی دارند و آن هم اوضاع تقریبا نابسامان اقتصادی و ماجرای گرانی کالاها است که هرکسی به یك شکلی، زندگی‌اش با آن گره خورده است. حالا و در چنین اوضاعی، چندین سال است با شب یلدایی روبه رو هستیم که با ذات و ریشه‌اش فاصله بسیاری گرفته و انگار وارد مسابقه سفره‌ کی از همه مفصل‌تر است شده‌ایم و بر سر قرمزی انارها و بزرگی و کوچکی هندوانه‌هایمان کل کل می‌کنیم؛ اما واقعا یلدای این سال‌هایمان، همان جشن زیبا و قشنگ و قدیمی برای ورود به زمستان است؟ همین موضوع، بهانه‌ای بود که با چند جامعه‌شناس درباره آن گفت‌وگو کنیم و بپرسیم واقعا شب یلدا با آجیل کمتر و هندوانه کوچك‌تر خوش نمی‌گذرد؟

نمی‌توانیم از ایرانی‌ها که در مهمان‌نوازی‌شان هیچ حرف و شك و شبهه‌ای نیست، بخواهیم شب یلدا بیاید و برود اما تدارکی برایش نبینند اما این دلیل نمی‌شود مفهوم و فلسفه اصلی چنین شبی را فراموش کنیم و همه فکر و ذکرمان، همان آجیل و انار و هندوانه معروفش باشد، این جملات را امان‌ا... قرایی مقدم به عنوان جامعه شناس مطرح می‌کند و ادامه می‌دهد: «در همه‌جای دنیا، ایرانی‌ها به خصلت مهمان‌نوازی معروف هستند؛ شاید برای همین است که اگر در شرایط بد اقتصادی قرار بگیرند، نمی‌توانند خودشان را به این که دیگر مانند سابق تدارك نبینند راضی کنند. حالا که جامعه دچار گرانی و تورم شده است و مشکلات به نحوه‌های مختلف در زندگی مردم جاری است، شاید نتوانند آن طور که دلشان می‌خواهد از مهمانان خودشان پذیرایی و شب یلدا را با تمام آداب و رسوم و مخلفاتش برگزار کنند؛ اما به نظر من این ظاهر ماجراست. هرکس باید به اندازه توان و قدرتی که دارد، برای چنین شبی سفره‌ای بچیند اما اصل قضیه را فراموش نکند». اصل قضیه این است که مانند گذشته، در کنار هم جمع بشویم و از حال و روز هم آگاه بشویم؛ این دقیقا فلسفه اصلی شب یلداست که به خاطر همان، این شب را جشن می‌گیریم و اصلا به خاطر همین دور هم جمع شدن است که قرار است چیزی بخوریم؛ در صورتی که الان ماجرا برعکس شده است و انگار برای آن مخلفات، دور هم جمع می‌شویم. در واقع قرار است در چنین شبی کنار هم بنشینیم، گل بگوییم و گل بشنویم، قرار است حتی درد دل هم را بدانیم و خب در کنارش میوه‌ای و تنقلاتی هم بخوریم. این موضوعی است که چند وقتی است میان مردم به اشتباه جا افتاده است و با گفته یك نفر و دو نفر هم عوض نمی‌شود؛ آنقدر که شاید بهتر باشد آن را در کتاب‌های درسی و رسانه‌های ملی‌مان به مردم آموزش بدهیم.

قدرش را بدانیم

آن طور که قرایی مقدم می‌گوید یلدا جزوی از فرهنگ ماست؛ اما متاسفانه این اوضاع اقتصادی ممکن است آنقدر عصبانی و ناراحتمان بکند که چون نمی‌توانیم یلدای مفصل و پرباری برگزار کنیم، پس قید یلدا و مراسمی شبیه یلدا را هم بزنیم. ماجرایی که نباید اجازه بدهیم اتفاق بیفتد: «شب یلدا، یك سرمایه اجتماعی و فرهنگی است؛ سرمایه‌ای که از دیرباز وجود داشته و جزوی از جشن‌های ملی ما بوده است. یلدا از این منظر برای ما مهم است و اهمیت دارد که باعث همدلی، وحدت، انسجام و وابستگی اجتماعی بین تك‌تك افراد خانواده و حتی جامعه می‌شود و چه چیزی از این مهم‌تر؟ حالا در دورانی هستیم که رسانه‌های بیگانه، می‌خواهند به هر طریق و روشی، مراسم ملی و میهنی ما را کمرنگ کنند و به سمت غرب و غربزدگی ببرند؛ در دورانی که می‌خواهند مردم ایران را که در فشار و تنگناهای اقتصادی هستند، از ارزش‌ها و هنجارهای وطنی تهی کنند و این ما هستیم که باید هرچه بیشتر در بزرگداشت، نگهداشت و پاسداری از این ارزش‌ها و میراث‌های ملی‌مان بکوشیم و از چنین فرهنگ‌هایی دفاع کنیم.» به نظر می‌رسد یکی از راه‌های حفظ فرهنگی مانند شب یلدا، برگزاری چنین مراسمی در تلویزیون و رسانه ملی است. تلویزیون به عنوان رسانه رسمی ملی و میهنی، می‌تواند به خوبی از این جشن‌های ملی حفاظت کند.

یك سور واقعی

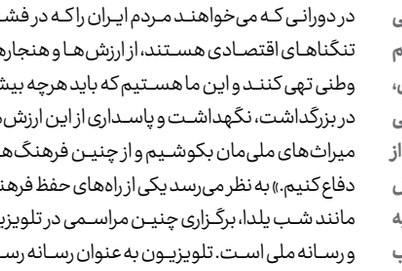
ماجرا این است که اصلا قرار نیست بگوییم میوه نخرید و انار دان نکنید و یلدایتان را خشك و خالی بگذرانید و یلدای بدون هندوانه هم یلدای قشنگی است؛ البته که می‌تواند باشد اما قرار است حواسمان جمع باشد که سرمان گرم تست کردن شیرینی هندوانه و پر مغز بودن آجیل‌مان نشود تا از آن دورهمی با صفای شب یلدا غافل شویم: «خوبی شب یلدا این است که هیچ مخالفتی با ارزش‌های دینی و اعتقادی ما ندارد. یلدا معنای واقعی یك سور را می‌دهد و می‌شود بساط رنگین اما ساده و زیبایی برایش پهن کرد و عزیزانمان را به بهانه‌ای حتی به کوچکی بلندترین شب سال با یك دقیقه بیشتر، کنار هم جمع کنیم. البته که از حق نگذریم و کاش می‌شد فرصتی پیش بیاید که میوه‌ها و تنقلات ارزان‌تری در اختیار مردم قرار بگیرد که بتوانند کام خود و خانواده‌شان در این دورهم بودن، مثل همه سال‌های پیش و یلداهای تاریخ، شیرین کنند و آن طور که دلشان می‌خواهد از مهمانانشان پذیرایی کنند.»

ذوق و شوق یلدا را دریاب

دیده‌اید در هفته منتهی به شب یلدا، هرکسی به نحوی در تکاپوی برگزاری این شب است؟ این ذوق و شوق، همان اصل قضیه است که باید شبی مثل یلدا برای مردم ما به ارمغان بیاورد؛ حالا اگر خیلی هم مفصل نبود هم نبود. واقعا اهمیتی ندارد؛ دارد؟ مصطفی اقلیما، رئیس انجمن علمی مددکاران اجتماعی ایران می‌گوید: «این روزها کوچه و خیابان‌ها را دیده‌اید؟ دیده‌اید که هرکسی به یك شکلی، کاری برای یلدا می‌کند؟ یکی دکور مغازه‌اش را قرمز می‌کند، یکی لبو می‌خرد تا آن شب بپزد. اصلا همین فکر و ذوق‌ها برای یك شب خاص و یك سنت قدیمی، می‌تواند حال خیلی از آدم‌ها را خوب کند. حالا اگر کسی حالش خوب نمی‌شود، دیگر خودش نمی‌خواهد که حالش خوب باشد.» یعنی میان این همه گرانی و دغدغه، دل و دماغی برای یلدا برایمان مانده است؟ اما آقای اقلیما امیدوار است و شب یلدا را فرصتی می‌داند که اگر قدرش را ندانیم، تا سال بعد باید برای رسیدنش صبر کنیم: «کسی نیست که نداند این روزها، مردم چقدر گرفتارند؛ همه مشکلات مالی و کاری زیادی دارند، امیدشان کم شده است، هدف‌هایشان را دور از دسترس می‌بینند و جوان‌ترها فکر می‌کنند هرکاری می‌کنند به در بسته می‌خورند؛ بزرگ‌ترها هم از صبح تا شب می‌دوند و وقت آزادی برای خودشان ندارند. حالا در میان همه این فکر و خیال‌ها و مشکلات، نمی‌خواهیم برای چند ساعت شاد باشیم؟ یلدا همان چند ساعتی است که شاید بتواند کمی از این دغدغه‌هایمان را کم کند، سرحالمان بیاورد و دلمان را شاد کند. به شرط این که آن را محدود به یك سری رسومات خاص نکنیم و خود آن رسم، برایمان یك دغدغه و مشکل تازه نشود. واقعیت این است که حسنش به همین دورهم جمع شدن‌هایمان است. به نظر من این دورهم جمع شدن‌ها حکم مسکن را برای روح و روان آدم‌ها در این روزها دارد. ممکن است دردمان را درمان نکند، اما برای مدت کوتاهی آرامش‌بخش است و آرام‌مان می‌کند. کاش این یلداها را از دست ندهیم چون دوباره باید یك سال برای رسیدن آن صبر کنیم.» به نظر می‌رسد هرچه از این جشن‌ها بیشتر داشته باشیم، برای خودمان بهتر است و می‌توانیم برای روزهای پیش‌رو تجدید قوا کنیم.

یلدا است و هندوانه‌اش

زندگی+

پس به کسانی که می‌گویند یلدای بدون انار و هندوانه و آجیل که دیگر یلدا نیست، چه جوابی بدهیم؟ اقلیما اما راه‌حل‌های خوبی دارد؛ او معتقد است هر مراسم، آدابی دارد که باید آن را برگزار کرد اما می‌شود سیر تعادل را در پیش گرفت و آن را در حد معقول برگزار کرد. «نمی‌شود چنین جشنی بدون انار باشد، نمی‌شود هندوانه نباشد، اما حالا که اوضاع اقتصادی این طور است، کاش انار سرخ‌تر و هندوانه بزرگ‌تر برایمان یك مشکل جدید نشود. می‌شود با انار کوچك و هندوانه سبك هم یلدای شیرینی برگزار کرد. اصلش این است که همان هندوانه سبك و کوچك را کنار کسانی که دوستشان داریم بخوریم و شادی کنیم. همین باعث می‌شود روحیه بگیریم، باعث می‌شود حداقل برای چند ساعت فشارهای زندگی از یادمان برود. یلدا جشنی است که باید قدرش را بدانیم؛ اصلا هم نمی‌گویم هیچ چیزی نگیریم و فقط بنشینیم و کنار هم حرف بزنیم. اگر من این را بگویم، حق دارد کسی به من ایراد بگیرد و بگوید حرف را که همیشه می‌شود زد؛ یلدا به هندوانه‌اش است. اتفاقا حتما هندوانه بگیریم ولی هندوانه نشود اصل کاری و بعد کنار هم بنشینیم از غم و غصه‌ها بگوییم و اصلا یادمان برود فلسفه یلدا چه بوده و چرا دور هم جمع شده‌ایم و آن خنده و حرف‌های شیرین را که آنها هم جزوی از سفره یلدایی نیاکانمان بوده است، فراموش کنیم. یلدایتان را آن طوری که شاد می‌شوید برگزارش کنید. مثلا لازم نیست حتما پسته در ظرف آجیل‌تان باشد تا شاد باشید؛ می‌شود تخمه شکست و در کنارش با خانواده خندید.»

یادداشت:
غلامرضا قاسمی کبریا
رفتارشناس

یلدا؛ این شب ذوق و هنر و عاطفه

آن قدیم‌ها، آن وقت‌ها که یلدا مفهوم عمیق‌تری داشت، شب یلدا، سنبل هنر و عواطف بود. در واقع یلداهای اصیل و قدیم بر این روال بود که هرکسی با هنر و ذوق خودش، تنقلات و خوراکی‌های شب یلدا را درست می‌کرد. یکی نان محلی درست می‌کرد، یکی شیرینی سنتی می‌پخت اما حالا همه این ذوق و هنرها را به مغازه‌ها سپرده‌ایم و خودمان از بیرون آن را تماشا می‌کنیم تا حاضر و آماده به دستمان بدهند. کافی است سری به تاریخ یلدا و شب چله بزنید و ببینید این شب طولانی یلدا، شب هنر و عاطفه بود؛ آدم‌ها هنرهایشان را بر سر سفره می‌آوردند و دور هم می‌نشستند و فال حافظی می‌خواندند که سرشار از امید و انس و الفت است. اما حالا چه بلایی سرش آورده‌ایم؟ حالا از آن شب دلنشین به یك نگرانی تبدیلش کرده‌ایم و فهرست بلندبالایی در دستمان برای برگزاری این شب است؛ حالا آدم‌هایی هستند که نگرانند شاید نتوانند برای چنین شبی آجیل‌هایی با قیمت‌های سرسام‌آور بخرند. درواقع خودمان با همین دستان خودمان سختش کرده‌ایم و حالا اگر سفره شب یلدایمان سنگین نباشد، انگار یلدای خوبی نداشته‌ایم. حالا ما انسان‌ها، با دخالت و دستکاری در سنت‌های قدیمی، این هنر و عاطفه‌مان را مخدوش کرده‌ایم. با این که برگشتن به قدیم ظاهر خوبی ندارد، اما می‌توانیم در این یك مورد به عقب برگردیم و شب یلدایمان را مثل همان روزها برگزار کنیم. البته که اوضاع گرانی و وضع اقتصادی جامعه هم می‌تواند دلیل اضافه‌ای بر مثبت بودن این برگشت به عقب باشد و ناخواسته سبب خیر شده باشد؛ این که با همان موادی که در اختیار داریم، یك خوراکی بومی و محلی درست کنیم و دور هم بنشینیم و از خوردن همان یکی دو قلم خوراکی‌مان، کیف کنیم و با هم حرف‌های خوب بزنیم. یادمان نرود که کسی که در اولین لحظه، شروع به حرف زدن می‌کند خیلی نقش مهمی دارد؛ تجربه ثابت کرده است که اگر اولین حرف و کلام با خاطره و خبر خوش شروع شود، همه آن را ادامه می‌دهند و شروع به تعریف کردن خاطره‌های خنده‌دار می‌کنند؛ اما امان از وقتی که کسی از تصادفی که هفته پیش داشته، از بنزین گرانی که امروز زده و از گله‌ای که مدت‌ها در دلش مانده بگوید؛ همان می‌شود نخی که تا آخرش به همین وقایع ناخوشایند می‌رسد. به نظر من چنین شب‌هایی، جان می‌دهد برای حرف زدن با پدربزرگ و مادربزرگ‌ها؛ آن وقت هم یلدایتان شیرین‌تر می‌شود و هم شما به سؤال‌هایی که در این سال‌ها در ذهنتان بوده است، می‌رسید. شاید بهتر است در این شب‌ها، هوای بزرگ‌ترهایمان را بیشتر از همیشه داشته باشیم. در یك کلام این که یلدا را بدون هندوانه هم می‌توانید شیرین کنید.

حق با شماست
info@jamejamdaily.ir
روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲

#رستوران ـ نظارت
بلقار از تهران:
از مسؤولان وزارت بهداشت درخواست می‌شود نظارت بیشتری بر رستوران‌ها داشته باشند، چرا که اغلب این رستوران‌ها از روغن حاوی پالم و نمك بیش از اندازه در پخت خوراك‌هایشان استفاده می‌کنند.

#بازار ـ رها
نریمان از تهران:
به نظر می‌رسد سازمان تعزیرات از حوزه وظایف کاری خود عقب نشسته است و دیگر مانند گذشته بازار را رصد نمی‌کند، گران‌فروشی و کم‌فروشی درحال افزایش است و نیاز به رسیدگی دارد.

#قیمت ـ برچسب
جهانی از تهران:
بارکد قیمت در بعضی از فروشگاه‌های پوشاك و بیشتر میوه‌فروشی‌ها که نصب آن اجباری است وجود ندارد و این موضوع باعث سوءاستفاده بعضی از فروشندگان می‌شود.

#قزوین ـ بازسازی
حقگو از قزوین:
بیش از یك سال است که پیاده‌روی خیابان طالقانی شهر قزوین در حال بازسازی و مرمت است و معلوم نیست چه زمانی به اتمام برسد!

#آلودگی ـ هوا
قبادی از تهران:
کوتاهی شهرداری تهران و دولت برای مقابله با آلودگی هوا باعث افزایش آلودگی و آسیب به سلامتی شهروندان شده است.

جوابیه
در پی درج پیامی در روز شنبه ۱۳۹۸/۹/۲۳ با عنوان «مترو ـ واگن» مشاور مدیرعامل و مدیرارتباطات و امور بین‌الملل متروی تهران با ارسال نمابری اعلام کرد: شلوغی و ازدحام جمعیت در ایستگاه‌های مترو به خاطر اعتماد و استقبال شهروندان و مسافران از این وسیله حمل ونقل عمومی درون‌شهری است. متروی تهران به عنوان ایمن‌ترین و سریع‌ترین وسیله حمل ونقل ریلی درون‌شهری کشور، همواره سعی کرده بهترین امکانات و خدمات را به شهروندان و مسافران خود ارائه دهد؛ این شرکت تلاش می‌کند تا ان‌شاءا... با ورود قطارهای جدید، میزان ظرفیت جابه‌جایی ناوگان متروی تهران و حومه را افزایش داده و رضایت هر چه بیشتر آنها را فراهم آورده و به بهترین نحو ممکن پاسخگوی اعتماد این عزیزان باشد.